

TEMATİK ANALİZ RAPORU

2024 - 2025

GİRİŞ

1. İLAD/İLEDAK Tematik Analiz Raporları, her yıl önceki yılların sonuçlarıyla karşılaştırmalı tablolar temel alınarak hazırlanmaktadır. 2024 ve 2025 yıllarını kapsayan bu raporda, İLAD tarafından akreditasyon değerlendirmesi gerçekleştirilen programlara ilişkin son iki yıla ait veriler yer almaktadır. 2018 yılından 2024 yılına kadar hazırlanan Tematik Analiz Raporları da internet sitemizde yayımlanmaktadır.

Bu rapor, 2024 ve 2025 yıllarında akreditasyon ve değerlendirme sürecinden geçen programlara ilişkin olarak ekip başkanları tarafından İLEDAK'a sunulan program değerlendirici raporları, nihai değerlendirme raporları ve puanlama tabloları esas alınarak hazırlanmıştır. Raporda, ilgili ön lisans ve lisans programlarının güçlü yönleri ile gelişime açık alanları belirlenmiş; bu doğrultuda çeşitli iyileştirme önerilerine yer verilmiştir.

2024-2025 Dönemi

2. 2024 döneminde İLAD'a genel değerlendirme ve yeniden genel değerlendirme kapsamında; İletişim Fakülteleri ile akademik birimleri arasında iletişim programları bulunan Güzel Sanatlar Fakülteleri, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakülteleri ile Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültelerinden toplam 25 program başvuruda bulunmuştur.

Genel Değerlendirmeye tabi tutulan 11 programın 4'üne beş yıl süreyle geçerli İLAD Akreditasyon Sertifikası verilmiş, 7 programa ise iki yıl süreyle koşullu akreditasyon kararı alınmıştır.

Yeniden Genel Değerlendirmesi yapılan 14 programın 13'ü beş yıl süreyle geçerli İLAD Akreditasyon Sertifikası almaya hak kazanırken, 1 programa iki yıl süreli koşullu akreditasyon verilmiştir.

İki yıllık koşullu akreditasyon almış olan ve ara değerlendirme başvurusunda bulunan 8 üniversiteden toplam 11 program için yapılan Ara Değerlendirme sonucunda 6 program, üç yıl daha akredite edilerek toplam akreditasyon sürelerini beş yıla tamamlamıştır. Dört program ise bir yıllık akreditasyon almış ve Ziyaretle Kanıt Göster (ZKG) değerlendirmesine kalmıştır. 2023-2024 döneminde ZKG değerlendirmesine kalan programlardan biri, yapılan değerlendirme sonucunda iki yıl daha akredite edilerek toplam akreditasyon süresini beş yıla tamamlamıştır.

2024 yılında ayrıca, 2 üniversiteye bağlı 2 Meslek Yüksekokuluna (MYO) ait 2 programın genel değerlendirme akreditasyon süreci yürütülmüştür. Yapılan değerlendirmeler sonucunda her iki MYO programına da iki yıl süreli akreditasyon verilmiştir.

2025-2026 Dönemi

3. 2025 yılında İLAD'a, Genel Değerlendirme ve Yeniden Genel Değerlendirme kapsamında; İletişim Fakültelerinden ve bünyelerinde iletişim programları bulunan Güzel Sanatlar Fakülteleri, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakülteleri ile Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültelerinden toplam 38 program başvuruda bulunmuştur.

Genel Değerlendirme sürecine alınan 27 programın 14'ü, 5 yıl süreyle geçerli İLAD Akreditasyon Sertifikası almaya hak kazanırken, 13 programa 2 yıl süreli akreditasyon verilmiştir.

Yeniden Genel Değerlendirmesi yapılan 11 programın 8'i, 5 yıl süreyle geçerli İLAD Akreditasyon Sertifikası almaya hak kazanmış, 3 programa ise 2 yıl süreli koşullu akreditasyon verilmiştir.

Daha önce koşullu akreditasyon almış olup Ara Değerlendirme için başvuruda bulunan 6 üniversiteye ait 7 program değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda 5 programın akreditasyon süresi üç yıl uzatılmış, 2 program ise bir yıl süreyle akredite edilerek Ziyaretle Kanıt Göster (ZKG) değerlendirmesine kalmıştır. ZKG koşullu akreditasyon almış 3 üniversiteden 4 programında akreditasyon süreleri 2 yıl daha akreditasyon olarak 5 yıla tamamlanmıştır.

2025 yılında iki Meslek Yüksekokulu (MYO) ön lisans programı İLAD'a akreditasyon başvurusunda bulunmuştur. Bu başvurulardan biri Genel Değerlendirme, diğeri ise Ara Değerlendirmedir. Genel Değerlendirme için başvuran program 5 yıl süreyle akreditasyon almaya hak kazanırken, 2022–2023 döneminde 2 yıl süreyle akredite edilen diğer program, Ara Değerlendirme sonucunda 3 yıl daha akreditasyon olarak toplam akreditasyon süresini 5 yıla tamamlamıştır.

2024	GENEL DEĞERLENDİRME	10 ÜNİVERSİTE	11 PROGRAM	38 PROGRAM
	YENİDEN GENEL DEĞERLENDİRME	8 ÜNİVERSİTE	14 PROGRAM	
	ARA DEĞERLENDİRME	8 ÜNİVERSİTE	11 PROGRAM <i>*1 Kanıt Göster</i>	
	MYO	2 ÜNİVERSİTE	2 PROGRAM	
2025	GENEL DEĞERLENDİRME	18 ÜNİVERSİTE	27 PROGRAM	51 PROGRAM <i>*Süreç devam ediyor</i>
	YENİDEN GENEL DEĞERLENDİRME	4 ÜNİVERSİTE	11 PROGRAM	
	ARA DEĞERLENDİRME VE ZKG	8 ÜNİVERSİTE	11 PROGRAM <i>*4 Kanıt Göster</i>	
	MYO GENEL DEĞERLENDİRME	1 ÜNİVERSİTE	1 PROGRAM	
	MYO ARA DEĞERLENDİRME	1 ÜNİVERSİTE	1 PROGRAM	

İLAD AKREDİTASYONU PERFORMANS HESAPLAMALARI

1. 2024-2025 Dönemi

İLEDAK Genel Değerlendirme Ekiplerinde, 18 üniversitenin 25 programı için;

- 17 ekip başkanı,
- 10 eş başkan,
- 50 uzman değerlendirici,
- 14 öğrenci değerlendirici olmak üzere toplam 91 ekip üyesi ve 2 gözlemci görev almıştır.

Bu değerlendirme döneminde bir programın değerlendirilmesinde ortalama 3,7 ekip üyesi görev almıştır.

İLEDAK Ara Değerlendirme Ekiplerinde ise 8 üniversitenin 15 programı için;

- 8 ekip başkanı,
- 3 eş başkan,
- 21 uzman değerlendirici,
- 5 öğrenci değerlendirici, olmak üzere toplam 37 ekip üyesi görev yapmıştır.

Ara değerlendirme çalışmalarında bir programın değerlendirilmesinde ortalama 2,5 ekip üyesi görev almıştır.

2024-2025 döneminde toplam 130 İLEDAK ekip üyesi ve gözlemci görev almıştır.

2. 2025-2026 Dönemi

İLEDAK genel değerlendirme ekiplerinde, 23 üniversitenin 38 programı için;

- 23 ekip başkanı,
- 15 eş başkan,
- 76 uzman değerlendirici,
- 18 öğrenci değerlendirici olmak üzere toplam 132 ekip üyesi görev almıştır.

Bu değerlendirme döneminde bir programın değerlendirilmesinde ortalama 3,4 ekip üyesi görev almıştır.

İLEDAK Ara Değerlendirme Ekiplerinde ise 9 üniversitenin 11 programı için;

- 9 ekip başkanı,

- 3 eş başkan,
- 18 uzman değerlendirici,
- 1 öğrenci değerlendirici, olmak üzere ara değerlendirmeler için toplam 31 kişi görev yapmıştır. Ara değerlendirme çalışmalarında bir programın değerlendirilmesinde ortalama 2,8 ekip üyesi görev almıştır.

2025-2026 döneminde toplamda 163 ekip üyesi görev yapmıştır.

SIK RASTLANAN YETERSİZLİKLERE İLİŞKİN TESPİTLER, İYİLEŞTİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Kurumların hazırladığı Özdeğerlendirme Raporları ve İLEDAK Ekiplerince yapılan değerlendirmelerde elde edilen bulgular ve ekiplerin saha ziyaretlerindeki raporlarına yansıyan eksiklik, zayıflık, kaygı ve gözlem gibi bildirimlere neden olan yetersizlikler ile bunlara ilişkin tespit ve iyileştirme önerilerimiz aşağıda yer almaktadır.

ÖLÇÜT 1: ÖĞRENCİLER

Tablo 1. 2024 ve 2025 Yılları Akreditasyon Dönemi Öğrenciler Ölçütü ile ilgili değerlendirme tablosu

AKREDİTASYON KARARLARI	2024 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	2025 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	GÖZLEM	KAYGI	ZAYIFLIK	EKSİKLİK
ÖLÇÜTLER (SÜRÜM 3.1)						
ÖLÇÜT 1. ÖĞRENCİLER						
1.1 Kabul Koşulları	1K			1		
1.1.1 Uluslararası Kabuller						
1.1.2 Yönerge Erişimi						
1.2 YAP ve ÇAP	1K	1G - 2K - 2Z	1	3	2	
1.3 Öğrenci Hareketliliği	1G - 1K	2G - 2K	3	3		
1.4 Danışmanlık Hizmeti	2G - 4K	3G - 5K	5	9		
1.5 Derslerde Ölçme Değerlendirme	6K	1G - 2K	1	8		
1.6 Öğrenci Memnuniyeti	1K	1G - 4K	1	5		
1.7 Mezuniyet Koşulları	1K	1G - 4K	1	5		

1. Öğrenci Kalitesi, Puan Türü, Öğrenci Memnuniyeti ve Yabancı Uyruklu Öğrenciler

- TS (Sözel) puanıyla ve taban puan sınırlaması olmadan öğrenci alınması, dersleri kavrayacak nitelikte olmayan öğrencilerin programlara yerleşmesine yol açmaktadır. Ayrıca son dönemde artan yabancı uyruklu öğrencilerin dil yetersizliği, derse katılım ve kendilerini ifade etme süreçlerinde ciddi aksamalara neden olmaktadır.
- Öneri:** İletişim fakültelerine girişte taban puan şartı getirilmeli ve kontenjan artışları sınırlandırılmalıdır. Sektördeki dijital dönüşüm ve analitik yetkinlik ihtiyacı nedeniyle, yerleştirme puan türü **Eşit Ağırlık (EA)** olarak değiştirilmelidir. YÖK, yeni iletişim programı açma başlangıç koşullarına bu kriterleri eklemelidir.

2. Çift Anadal (ÇAP) ve Yandal (YAP) Uygulamaları

- Birçok fakültede ÇAP ve YAP süreçleri kağıt üzerinde tanımlı olmasına rağmen uygulanamamaktadır. Özellikle vakıf üniversitelerinde öğrencilerin ikinci bir program için ek ücret ödemek istememesi katılımı düşürmektedir.
- **Öneri:** ÇAP ve YAP programlarına katılımı artırmak için öğrencilere yönelik bilgilendirme ve teşvik çalışmaları yapılmalıdır. Vakıf üniversitelerinde ÇAP yapan öğrencilerden ek ücret alınmaması veya burs imkanları sağlanması yönünde düzenlemeler getirilmelidir.

3. Öğrenci Hareketliliği (Erasmus, Farabi, Mevlana)

- Değişim programlarına başvurular yabancı dil yetersizliği, hibelerin/ödemelerin geç yapılması ve son dönemde yaşanan vize/randevu alma krizleri nedeniyle oldukça düşüktür.
- **Öneri:** Yabancı dil eğitimi sadece çevrimiçi derslerle sınırlı kalmamalı, İLAD ölçütlerine uygun olarak **4 dönem zorunlu mesleki yabancı dil dersi** kararlılıkla uygulanmalıdır. Hibe ödemelerinin zamanında yapılması ve vize süreçlerinin kolaylaştırılması için ilgili resmi makamlar düzeyinde girişimlerde bulunulmalıdır.

4. Akademik Danışmanlık Süreçleri

- Mevzuata göre öğretim üyeleri tarafından yürütülmesi gereken öğrenci danışmanlıkları, hocaların ders yüklerinin fazla olması ve kendi kariyerlerine odaklanmaları nedeniyle araştırma görevlilerine devredilmektedir. Öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısının fazlalığı danışmanlık süreçlerinin verimsiz olmasına yol açmaktadır.
- **Öneri:** Üniversite yönetimleri, öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısını göz önüne alarak önlemler almalı ve öğretim üyelerinin danışmanlık görevlerini fiilen sağlamalıdır.

5. Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri

- Öğrenci başarılarını ölçmede klasik sınav yöntemlerinin dışına çıkılamamakta, sınav dışı alternatif ölçme-değerlendirme yöntemleri yeterince geliştirilmemektedir. Bu durum adil, şeffaf ve tutarlı değerlendirme süreçlerini zedelemektedir.

Öneri: Ölçme ve değerlendirme sistemlerinin adil ve kıyaslamalı işleyebilmesi için kurum yetkililerine ve öğretim elemanlarına yönelik çalıştaylar düzenlenmelidir. Klasik sınavlar yerine proje, sunum ve portfolyo gibi alternatif yöntemlerin kullanımı yaygınlaştırılmalıdır. İLEDAK raporlarında bu yetersizlikler kurumlara resmi bildirim olarak sunulmaya devam edilmektedir.

6. Öğrenci Memnuniyeti

Mevcut öğrenci memnuniyeti anket ve çalışmaları bazı programlarda yetersiz kalmaktadır. Yapılan ölçümlerden elde edilen sonuçlar ya memnuniyeti artıracak çözümler üretmekte yetersiz kalmakta ya da üretilen çözümler öğrencilere yeterince ulaştırılamamaktadır.

Öneri: Bu doğrultuda, sadece üniversite çapında değil bölüm ve fakülte bazında da memnuniyet anketlerinin yapılması ve öğrencilerle daha yakın temas kurulması önerilmektedir.

7. Mezuniyet Projeleri ve Yeterlilik

- Öğrencilerin mezuniyet öncesi son değerlendirmelerinde, kazandıkları yetkinlikleri ölçen mezuniyet projesi dersi gibi yöntemlerin yeterince uygulanmadığı saptanmıştır.
- **Öneri:** Mezuniyet projeleri ve mezuniyet yeterlilik incelemeleri tüm kurumlar ve paydaşlar için zorunlu ve nitelikli hale getirilmelidir. Fakültelerin akreditasyon başvurusunda bulunmadan önce bu alandaki eksikliklerini gidermeleri ve gerekli iyileştirmeleri yapmaları talep edilmektedir.

ÖLÇÜT 2: PROGRAMIN ÖĞRETİM AMAÇLARI

Tablo 2. 2024 ve 2025 Akreditasyon Dönemi Programın Öğretim Amaçları
Ölçütü ile ilgili değerlendirme tablosu

AKREDİTASYON KARARLARI	2024 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	2025 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	GÖZLEM	KAYGI	ZAYIFLIK	EKSİKLİK
ÖLÇÜTLER (SÜRÜM 3.1)						
ÖLÇÜT 2. PROGRAMIN ÖĞRETİM AMAÇLARI						
2.1 Öğretim Amaçlarını Belirleme	1K	2G - 1K	2	2		
2.1.1 İç-Dış Paydaş Görüşler	2G - 1K	2G - 2K	4	3		
2.1.2 Kurum Özgörevlerine Erişim		2G - 1K	2	1		
2.1.3 Mezun İzleme Yöntemi	1G - 1K - 1Z	3G - 4K	4	5	1	
2.1.4 Kolayca erişilebilecek		4G - 1K	4	1		
2.2 Kariyer Hedefini Tanımlayan Öğretim Amacı	6G - 1Z	2G - 6K	8	6	1	
2.3 Mezuniyet Projesi		2K		2		

2.1- Program Öğretim Amaçlarının Belirlenmesi ve Güncellenmesi

Program mezunlarının yakın gelecekte ulaşmaları hedeflenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentilerini tanımlayan, aynı zamanda kurumun, fakültenin ve bölümün öz görevleriyle uyumlu öğretim amaçlarının belirlenmiş olması akreditasyon değerlendirmelerinde kritik bir öneme sahiptir. Bu amaçların, iç ve dış paydaşların sürece dahil edilmesiyle belirlenmesi ve belirli periyotlarla güncellenmesi gerekmektedir.

İLEDAK Ekip Raporları incelendiğinde, programların öğretim amaçlarını tanımlamada yapısal sorunlar yaşandığı, ayrıca iç ve dış paydaşlardan geri bildirim alma süreçlerinde yetersizlikler bulunduğu görülmektedir. Paydaşlık ilişkilerinin güncel tutulamadığı ve bu süreçlerin etkin yönetilemediği gözlenmektedir.

Programların, mezunların kariyer gelişimlerini takip edebilecek sürdürülebilir mekanizmalar oluşturması beklenmektedir. Ayrıca, mezunların kariyer hedeflerini tanımlayan öğretim amaçlarının daha açık biçimde formüle edilmesi ve bu amaçların eğitim sürecine yansıtılması gerekmektedir. Değerlendirme süreçlerinde, öğrencilerin

bilgi ve becerilerini bütüncül bir şekilde ortaya koyabilecekleri mezuniyet projesi uygulamalarının müfredatta yer alması ve etkin yürütülmesi de önem arz etmektedir.

Bu kapsamda öne çıkan temel zayıflıklar ve risk alanları şunlardır:

- **Öğretim Amaçlarının Kanıtlanması:** Mezunların kariyer hedeflerini tanımlayan öğretim amaçlarının belirlenmesi, güncellenmesi ve bu amaçlara ulaşıldığının somut verilerle kanıtlanması süreçlerinde programların zayıflıklar yaşadığı görülmektedir. Ayrıca bu amaçların kolayca erişilebilir şekilde yayımlanmasında da sorunlar bulunmaktadır.
- **Mezun İzleme Sistemlerinin Yetersizliği:** Mezun izleme yöntemlerinin yetersiz kalması, mezunların istihdam ve kariyer süreçlerinin sistematik olarak takip edilememesi programlar bazında kronik bir yetersizlik alanı olarak öne çıkmaktadır.
- **Paydaş Katılımı ve Belgelendirme:** Eğitim-öğretim amaçlarının şekillendirilmesinde kritik rol oynayan iç ve dış paydaşların (öğrenciler, mezunlar ve sektör temsilcileri) görüşlerinin alınması ve bu süreçlerin belgelendirilmesi hususunda yetersizlikler mevcuttur.
- **Yöntemsel Olgunlaşma Eksikliği:** Öğretim amaçlarının belirlenmesi ve kurum öz görevleriyle ilişkilendirilmesi gibi temel planlama aşamalarında süreçlerin yapılandırılmasında yöntemsel/yönetimsel sorunların devam ettiği anlaşılmaktadır.
- **Mezuniyet Projelerinin Yapılandırılması:** Mezuniyet projelerinin yürütülmesi, değerlendirilmesi veya program amaçlarıyla olan bağının kurulması süreçlerinde iyileştirmeye açık alanlar bulunmaktadır.

İYİLEŞTİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Akreditasyon başvurusunda bulunacak kurumların, paydaşlık ilişkilerini ve paydaşların eğitim-öğretim hedeflerine katkısını kurumsallaştırmaları gerekmektedir. Bu doğrultuda bazı adımların atılması önerilmektedir:

- **Paydaş Katılımının Sağlanması:** İç ve dış paydaşların kalite güvencesi süreçlerine etkin katılımı sağlanmalı, program hedeflerinin ve amaçlarının

tartışıldığı sistemli paydaş toplantıları düzenlenerek sürdürülebilir bir iletişim ağı oluşturulmalıdır.

- **Şeffaflık ve Erişilebilirlik:** Kurum öz görevleri ile program öğretim amaçları, güncel ve kolay erişilebilir bir biçimde kurumun internet sitelerinde yayımlanarak görünürlüğü artırılmalıdır.
- **Sistemik Mezun Takibi:** Mezun izleme sistemleri geliştirilmeli; mezunların istihdam verileri ile kariyer gelişimlerini düzenli olarak kayıt altına alacak yöntemler devreye sokulmalıdır.
- **Müfredat ve Mezuniyet Projelerinin Güçlendirilmesi:** Kariyer hedeflerini tanımlayan öğretim amaçları netleştirilmeli ve öğrencilerin edinimlerini bütüncül olarak sergileyebilecekleri mezuniyet projesi uygulamaları müfredatta daha etkin hale getirilmelidir.
- **Periyodik Güncelleme:** Program öğretim amaçları, paydaşlardan alınan geri bildirimler doğrultusunda düzenli aralıklarla gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir.

ÖLÜT 3: İLEDAK İLETİŞİM ALAN KAZANIMLARI

Tablo 3. 2024 ve 2025 Akreditasyon Dönemi İLEDAK İletişim Alan Kazanımları
Ölçütü ile ilgili değerlendirme tablosu

AKREDİTASYON KARARLARI	2024 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	2025 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	GÖZLEM	KAYGI	ZAYIFLIK	EKSİKLİK
ÖLÇÜTLER (SÜRÜM 3.1)						
ÖLÇÜT 3. İLEDAK İLETİŞİM ALAN KAZANIMLARI						
3. Program kazanımları ile ders öğrenme çıktılarının yayınlanmış		2K		2		
3.1 Disiplinlerarası Bakış Açısıyla Tutarlı Fikirler Olu	1G - 5K - 1Z	1G - 2K - 2Z	2	7	3	
3.2 Yaratıcı- eleştirel yaklaşım	1K	1K		2		
3.3 Ekip Çalışması	1G - 1K		1	1		
3.4 Mesleki Etik İlkeler	3K	1G - 4K	1	7		
3.5 Kamu Yararı ve Hukuksal Sonuca Duyarlı Olma	5K	1G - 1K	1	6		
3.6 Staj	2G - 4K - 1Z	3Z	2	4	4	
3.7 Girişimcilik	2G - 4K - 1Z	4G - 1K	6	5	1	
3.8 Alan Dışı Seçmeli	4G - 2K	2G - 8K - 1Z	6	10	1	
3.9 İş Sağlığı ve Güvenliği	3K	1G - 4K	1	7		
3.10 Yabancı Dil (B1)	5K - 1Z	1K - 9Z		6	10	
3.11 Bilişim, iletişim program kullanabilme becerisi		1G - 1K	1	1		

3- İLAD İletişim Alanı Kazanımları ve Öğretim Programları

İLAD tarafından tanımlanan "İletişim Alanı Kazanımları" alt ölçütlerinin birçoğunda, programların iyileştirmeye açık alanlarının bulunduğu kurum değerlendirme raporlarından anlaşılmaktadır. Bu kapsamda öne çıkan temel zayıflıklar ve risk alanları şunlardır:

- **Disiplinlerarası Bilgi Birikimi Eksikliği:** İletişim alanı ve ilgili programları destekleyecek sosyal bilimler ile sanat disiplinlerine özgü; akademik, kültürel, sanatsal ve teknik bilgi birikimini artıracak derslerin öğretim programlarında yeterince yer almaması sık rastlanan bir yetersizliktir.

- **Toplumsal ve Mesleki Duyarlılık Konuları:** Öğretim programlarında etik ve mesleki etik ilkeleri, insan hakları, kültürel çeşitlilik, çevre sorunları ve kamu yararı gibi kritik konularda öğrencilerin duyarlılığını artıracak bilgilendirme ve derslerin yetersiz olduğu saptanmaktadır.
- **Hukuki Boyut ve Kamu Yararı Bilinci:** İletişim faaliyetlerinin hukuki boyutları ile kamu yararı gözetme bilincinin kazandırılmasında zayıflıklar mevcuttur. Mevcut ders içeriklerinin ya da uygulama projelerinin bu duyarlılığı ölçülebilir şekilde kazandırmakta yetersiz kaldığı saptanmıştır.
- **Yabancı Dil Yetkinliği ve B1 Seviyesi Kazanımı:** Değerlendirme raporlarında en yüksek zayıflık ve kaygı oranı B1 seviyesinde yabancı dil kazanımlarıyla ilgili olmuştur. Programların, standart YÖK yabancı dil derslerinin ötesine geçerek mesleki yabancı dil dersleri sunmada, öğrencilerin uluslararası düzeyde sözlü/yazılı iletişim kurabilmesini sağlayacak dil yetkinliklerini müfredata entegre etmede ve bu kazanımı somut olarak ölçmede ciddi şekilde yetersiz kaldığı görülmektedir.
- **Alan Dışı Seçmeli Ders Havuzu:** Programların, öğrencilere kendi ana dalları dışındaki disiplinlerden nitelikli, esnek ve zenginleştirici alan dışı seçmeli ders sunma ve bu derslerin kazanımlarını takip etme konusunda yoğun bir planlama belirsizliği yaşandığı görülmektedir.
- **Staj Süreçlerinin Yönetimi:** Öğrencilerin sektör deneyimi kazanmasını sağlayan stajların organizasyonu, staj yönetmelikleri, stajların akademik takvimle uyumu, AKTS/iş yükü hesaplamaları ve denetim süreçlerinin İLAD akreditasyon ölçütlerini tam olarak karşılayamadığı dikkat çekmektedir.

İYİLEŞTİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

İLAD/İLEDAK akreditasyon süreçlerinde başarı sağlanması ve program kalitesinin artırılması için kurumların ders programlarında gerekli düzenlemeleri yapmaları beklenmektedir. Bu doğrultuda şu adımların atılması önerilmektedir:

- **Müfredatın Çok Boyutlu Zenginleştirilmesi:** İletişim alanı ile ilgili ulusal/uluslararası mevzuat, kalite standartları, etik ilkeler, insan hakları, kültürel çeşitlilik, çevre sorunları, iş sağlığı ve güvenliği ile kamu yararı gibi öğrencilere akademik ve toplumsal yetkinlik kazandıracak konular ve dersler ders programlarında yer almalıdır. Öğrencilerin bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden haberdar olmasını sağlayacak ders yetersizlikleri giderilmelidir.

- **Seçmeli Ders Havuzlarının Yapılandırılması:** Öğrencilerin bilgi ve düşünce dünyalarını zenginleştirmek amacıyla, ilgi alanlarına uygun "iletişim alanı içi" ve "iletişim alanı dışı" seçmeli ders alternatifleri çeşitlendirilmeli ve bu derslerin kazanımları sistematik olarak takip edilmelidir.
- **Mesleki Yabancı Dil Eğitimi:** YÖK tarafından zorunlu tutulan temel yabancı dil derslerinin yanı sıra, mesleki yabancı dil dersleri müfredata eklenmelidir. Öğrencilerin yabancı dilde sözlü/yazılı iletişim kurabilecek ve uluslararası kaynakları takip edebilecek düzeyde dil yetkinliklerinin geliştirilmesi sağlanmalı, bu kazanımlar somut araçlarla ölçülmelidir.
- **Staj ve Sektör İş Birliklerinin Kurumsallaştırılması:** Öğrencilerin iş hayatındaki uygulamalar hakkında deneyim kazanması, girişimci ve yenilikçi bir yaklaşım benimsemesi amacıyla staj uygulamaları akreditasyon standartlarına uygun (iş yükü, denetim ve takvim yönünden) olarak yeniden yapılandırılmalıdır. Bu süreç müfredattaki girişimcilik dersleri ve sektörle yapılacak sistemli iş birliği toplantıları ile desteklenmelidir.

ÖLÇÜT 4: SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

Tablo 4. 2024 ve 2025 Akreditasyon Dönemi Sürekli İyileştirme Ölçütü ile ilgili değerlendirme tablosu

AKREDİTASYON KARARLARI	2024 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	2025 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	GÖZLEM	KAYGI	ZAYIFLIK	EKSİKLİK
ÖLÇÜTLER (SÜRÜM 3.1)						
ÖLÇÜT 4. SÜREKLİ İYİLEŞTİRME						
4.1 Ölçme Değerlendirme ve Sürekli İyileştirme	2G - 5K - 1Z	4G - 1K	6	6	1	
4.2 Sistematik Toplama ve Somut Verilere Dayanır	2G - 5K - 1Z	1G - 3K	3	8	1	

4- Kalite Güvence Sistemi ve Sürekli İyileştirme (PUKÖ) Süreçleri

İyileştirme çalışmalarının iç ve dış paydaş görüşleri doğrultusunda şekillendirilmesi, kurumsallaştırılması ve sürekli bir yapıya kavuşturulması akreditasyon standartlarının temel gereksinimlerindendir. Ancak değerlendirme raporları incelendiğinde, kalite

güvencesi mekanizmalarının işletilmesinde bazı yöntemsel yetersizlikler saptanmaktadır. Bu kapsamda öne çıkan temel zayıflıklar ve risk alanları şunlardır:

- **Süreçlerin Belgelendirilmesi ve Sistem Eksikliği:** Programlar bünyesinde çeşitli iyileştirme faaliyetlerinin yürütüldüğü ancak bu çalışmaların akreditasyon kriterlerinin gerektirdiği formatta, sistematik ve somut kanıtlarla belgelendirilemediği saptanmaktadır.
- **PUKÖ Döngüsünün Kapanmaması:** Kalite yönetiminin temelini oluşturan PUKÖ (Planla, Uygula, Kontrol Et, Önlem Al) döngüsünün tüm eğitim-öğretim ve idari süreçlerde görünür, izlenebilir ve entegre bir şekilde işletilemediği gözlenmektedir.
- **Kapatılan Döngülerin ve Karar Sonuçlarının İzlenememesi:** Alınan stratejik veya operasyonel kararların, uygulamaya konulduktan sonraki sonuçlarını, yarattığı etkileri ve memnuniyet düzeylerini takip edecek kurumsal izleme mekanizmalarının bazı programlarda yetersiz kaldığı gözlenmiştir.
- **Ölçme-Değerlendirme Sisteminde Paydaş Rolünün Eksikliği:** Ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen verilerin ve bu verilerin öğretim süreçlerine olan katkısının, iç ve dış paydaşlar tarafından sistematik olarak izlenmesinde ve sürece dahil edilmesinde aksaklıklar mevcuttur.

İYİLEŞTİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Programlarda sürdürülebilir bir kalite kültürü yaratmak ve kalite güvence standartlarını tam olarak karşılamak adına şu adımların atılması önerilmektedir:

- **PUKÖ Yaklaşımının Tüm Süreçlere Entegrasyonu:** Tüm eğitim-öğretim, müfredat güncelleme ve idari yönetim faaliyetleri PUKÖ felsefesine uygun olarak yapılandırılmalıdır. İyileştirme faaliyetleri sadece "planlama ve uygulama" aşamasında kalmamalı; "kontrol etme ve önlem alma" boyutlarıyla da kayıt altına alınarak döngülerin başarıyla kapatılması sağlanmalıdır.
- **Sistematik Toplantı ve İzleme Formlarının Geliştirilmesi:** İç ve dış paydaşlarla gerçekleştirilen tüm kurul, komisyon ve odak grup toplantıları belirli bir kurumsal standartta (Resmi Toplantı Formları, Geri Bildirim Matrisleri vb.) kayıt altına alınmalıdır. Paydaşların ölçme-değerlendirme sistemini izlemesi, analiz etmesi ve somut iyileştirme önerileri getirmesi için bu formlar etkin birer araç olarak kullanılmalıdır.
- **Karar Sonuçlarının Takibi İçin Mekanizma Kurulması:** Alınan kararların ve yürütülen iyileştirme faaliyetlerinin sonuçlarını (başarı oranları, memnuniyet anketleri,

mezun istihdam verileri vb.) düzenli olarak izleyecek ve raporlayacak "Kalite ve Komisyon İzleme Mekanizmaları" kurulmalı, bu takip süreçleri kurumsal hafızaya dahil edilmelidir.

ÖLÇÜT 5: ÖĞRETİM PROGRAMI

Tablo 5. 2024 ve 2025 Akreditasyon Dönemi Öğretim Programı Ölçütü ile ilgili değerlendirme tablosu

AKREDİTASYON KARARLARI	2024 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	2025 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	GÖZLEM	KAYGI	ZAYIFLIK	EKSİKLİK
ÖLÇÜTLER (SÜRÜM 3.1)						
ÖLÇÜT 5. ÖĞRETİM PROGRAMI						
5.1 Alana Uygun Ders Programı	2G	1Z	2		1	
5.1.1 60 AKTS Temel Öğretim	2G - 8K	4G - 5K - 2Z	6	13	2	
5.1.2 90 AKTS Programa Uygun Öğretim	1G	3K	1	3		
5.1.3 60 AKTS veya %25 Oranında Seçmeli Der	3G - 1Z	4K	3	4	1	
5.1.4 Mezuniyet İçin 240 AKTS Şartı	1Z	1G	1		1	
5.2 Bilgi, Beceri, Yetkinlik Kazanımları	1G - 1K	2G - 1K	3	2		
5.3 Alan Uygulama Deneyimi		1K		1		
5.3.1 Çevre sorunları, etik, sağlık, güvenlik gibi konularda öğretim		3K		3		
5.3.2 Öğrenme kazanımları ölçme değerlendirme yöntemleri		1K		1		
5.3.3 Bitirme projesine ilişkin kılavuz ve yönerge olmalı		1G - 6K - 2Z	1	6	2	
5.3.4 Bitirme projesi vb. derslerde jüri değerlendirme sistemi uyg.		1G - 6K - 3Z	1	6	3	
5.3.5 Staj yönergeleri var ve uygulanmakta		1G - 5K - 1Z	1	5	1	

5- Ders Planları, Kredi Dağılımları ve Müfredat Yapısı

Programların eğitim-öğretim planlarında yer alan derslerin dağılımı, çeşitliliği ve akreditasyon standartlarında öngörülen kredi dengeleri hususunda bazı yapısal

yetersizlikler saptanmaktadır. Bu kapsamda öne çıkan temel zayıflıklar ve risk alanları şunlardır:

- **Kredi Dağılımı ve Temel Ders Yetersizliği:** Standartlar gereği programlarda yer alması gereken 60 AKTS tutarındaki sosyal bilimler ve sanat disiplinine özgü temel öğretim ile 90 AKTS tutarındaki iletişim bilimleri ve alanla ilgili mesleki derslerin dengeli dağılımında aksaklıklar saptanmaktadır. Özellikle öğrencilere akademik formasyon kazandıracak temel derslerin eksikliği sıklıkla raporlanmaktadır.
- **Uygulamalı Öğretim Eksiklikleri:** Program amaçları doğrultusunda, öğretim programının içeriğini bütünleyen, mesleki dersleri destekleyen ve öğretim çıktılarının somut ürünlere dönüşmesini sağlayan uygulamalı eğitim süreçlerinde (ve altyapısında) iyileştirmeye açık alanlar olduğu görülmektedir.
- **Seçmeli Ders Havuzunun Sınırlılığı:** Öğrencilerin kültürel ve sanatsal birikimlerini zenginleştirmeye yönelik olarak en az iki adet "alan dışı seçmeli ders" alma şartının karşılanamaması, değerlendirmelerde sık rastlanan bir yetersizliktir. Ayrıca alan içi ve üniversite genelindeki seçmeli ders havuzlarının çeşitlilik yönünden yetersiz kalması önemli bir zayıflık olarak öne çıkmaktadır.
- **Mesleki Yabancı Dil Eksikliği:** Dış dünya ve uluslararası ağlarla ilişkilerin en yoğun olduğu iletişim sektörü için yabancı dil bilgisinin bir zorunluluk olmasına rağmen, müfredatlardaki genel yabancı dil ve özellikle mesleki yabancı dil derslerinin nicelik ve nitelik olarak yetersiz olduğu gözlenmektedir.
- **Güncelleme, Belgelendirme ve Matris Sorunları:** Ders içeriklerinin paydaş katılımıyla güncellenme süreçlerinin yeterince belgelenemediği; program kazanımları ile dersler (AKTS) arasındaki ilişkinin (ders-program matrislerinin) açık, anlaşılır ve sistematik biçimde gösterilmesinde eksiklikler bulunduğu belirlenmektedir.

İYİLEŞTİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

İLAD tarafından kurumlara iletilen özdeğerlendirme raporları ve akreditasyon süreçleri, müfredatların öğretim amaçlarıyla uyumlaştırılmasında ve sürekli iyileştirme (PUKÖ) kültürünün yerleşmesinde önemli bir farkındalık yaratmaktadır. Bu kapsamda şu adımların atılması önerilmektedir:

- **Müfredatın Sektör ve İLDEK Kararlarına Uyumu:** Öğretim programları, ilad Ölçütleri, İletişim Dekanları Konseyi (İLDEK) kararları ve sektör beklentileri doğrultusunda düzenli olarak güncellenmelidir. Sosyal bilimler, sanat ve iletişim bilimleri dersleri arasındaki AKTS kredi dengesine(60/90 kuralı) dikkat edilmeli, öğrencilerin akademik formasyonunu güçlendirecek temel derslere ağırlık verilmelidir.
- **Uygulamalı Eğitimin Güçlendirilmesi:** Teorik eğitimi destekleyecek uygulama ağırlıklı derslerin oranı artırılmalı ve öğrencilerin edinimlerini ürüne dönüştürebilecekleri uygulamalı eğitim olanakları/laboratuvar süreçleri geliştirilmelidir.
- **Seçmeli Ders Çeşitliliğinin Artırılması:** Öğrencilerin entelektüel gelişimini desteklemek adına alan içi ve alan dışı seçmeli ders havuzları zenginleştirilmelidir. Her öğrencinin mezuniyetine kadar en az iki alan dışı ders almasını sağlayacak mekanizmalar kurulmalıdır.
- **Yabancı Dil Eğitiminin Yapılandırılması:** İletişim sektörünün dinamik yapısına uygun olarak, müfredattaki yabancı dil eğitimleri mesleki yabancı dil dersleriyle güçlendirilmeli; öğrencilerin küresel ölçekte kaynak tarayabilecek ve iletişim kurabilecek dil yetkinliğine ulaşması sağlanmalıdır.
- **Süreçlerin Belgelenmesi ve Matris Takibi:** Ders içeriklerinin güncelleme çalışmaları eksiksiz şekilde belgelenmeli, derslerin program çıktılarına olan katkısı ve hizmet etme derecesi sistematik ve ölçülebilir bir izleme modeliyle (anketler, başarı analizleri vb.) takip edilmelidir.

ÖLÇÜT 6: ÖĞRETİM KADROSU

Tablo 6. 2024 ve 2025 Akreditasyon Dönemi Öğretim Kadrosu Ölçütü ile ilgili değerlendirme tablosu

AKREDİTASYON KARARLARI	2024 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	2025 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	GÖZLEM	KAYGI	ZAYIFLIK	EKSİKLİK
ÖLÇÜTLER (SÜRÜM 3.1)						
ÖLÇÜT 6. ÖĞRETİM KADROSU						
6.1 Programda 6 Öğretim Üyesi ve 2 Arş. Gör.	4K - 1Z	3G - 9K - 2Z	3	13	3	
6.2 Akademik Unvan Dağılımı	1G - 2K	8G - 1K	9	3		
6.3 Öğretim Kadrosu Uzmanlık Alanı	3K - 1Z	Z1		3	2	
6.3.2 Öğretim eleman. Destek		1G - 1K	1	1		
6.4 Öğretim Elemanlarının Danışmanlık, Araştırma v	1G - 2K		1	2		
6.5 DSÜ Yeterlilik Şartı	1K			1		
6.6 Hizmet İçi Eğitim	1G		1			

6- Öğretim Kadrosunun Nicelik ve Niteliği

İLAD akreditasyon standartları gereğince; her programın öğretim kadrosunun açılış tarihinden itibaren artırılarak sürdürülmesi ve dört yıllık eğitim-öğretim süreci sonunda en az 6 öğretim elemanına (öğretim üyesi / öğretim görevlisi) ulaşması kritik bir eşiktir. Ancak değerlendirme süreçlerinde akademik kadronun niceliği, niteliği ve sürdürülebilirliği hususunda bazı yetersizlikler saptanmaktadır. Bu kapsamda öne çıkan temel zayıflıklar ve risk alanları şunlardır:

- **Asgari Kadro ve Görev Dağılımı Sınırlılıkları:** Bazı programlarda, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, akademik danışmanlık süreçlerini, kurum içi hizmetleri, kurumsal/mesleki gelişimi ve sektör-işveren ilişkilerini etkin şekilde sürdürebilecek yeterli sayıda ve unvan dağılımında (Prof., Doç., Dr. Öğr. Üyesi, Öğr. Gör., Araştırma Gör.) akademik personelin bulunmadığı görülmektedir.
- **Müfredat Kapsayıcılığı ve Uzmanlık Eksikliği:** Öğretim kadrosunun mevcut uzmanlık alanlarının, iletişim programının tüm alt disiplinlerini ve müfredat içeriğini bütünüyle kapsayacak çeşitlilikte olmadığı saptanmaktadır.

- **Akademik Gelişim ve Araştırma Desteği Yetersizliği:** Öğretim elemanlarının akademik gelişimlerini, bilimsel araştırma faaliyetlerini ve mesleki yetkinliklerini desteklemeye yönelik kurumsal uygulamaların, teşvik mekanizmalarının ve mali kaynakların çeşitlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.
- **İdari ve Mevzuat Kısıtları:** İletişim fakültelerinin sektörel uygulama ağırlıklı bazı bölümlerinde, alanında uzman öğretim görevlisi istihdam edilmesine yönelik YÖK mevzuatından ve kadro tahsis kısıtlarından kaynaklanan yöntemsel/operasyonel zorluklar yaşandığı raporlara yansımaktadır.

İYİLEŞTİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Güçlü bir iletişim öğretiminin ancak donanımlı ve nitelikli bir akademik kadro ile mümkün olacağı bilinciyle, kurum dışı değerlendirme süreçlerinde tespit edilen eksikliklerin giderilmesi amacıyla şu adımların atılması önerilmektedir:

- **Dengeli ve Sürdürülebilir Kadro Planlaması:** Programların akademik kadroları; farklı unvan gruplarını (Profesör, Doçent, Doktor Öğretim Üyesi ve Öğretim Görevlisi, Araştırma Görevlisi) içerecek, ders konularını kendi uzmanlık alanlarında etkin şekilde işleyebilecek nicelik ve niteliğe ulaştırılmalıdır. Akreditasyon için asgari sınır olan 6 öğretim elemanı ölçütü titizlikle korunmalı ve sürdürülebilir bir insan kaynakları planlaması yapılmalıdır.
- **Kurumsal Teşvik ve Kaynakların Artırılması:** Öğretim üyelerinin motivasyonunu yükseltmek, alanlarında daha yetkinleşmelerini sağlamak ve yüksek kalitede bilimsel çalışmalar üretmelerine olanak tanımak amacıyla sağlanan kurumsal destekler ile parasal/ayni kaynaklar (BAP projeleri, kongre katılım destekleri vb.) artırılmalı ve kurumsallaştırılmalıdır.
- **YÖK ve İLDEK İş Birlikleri ile Kadro Çözümleri:** İletişim Dekanları Konseyi (İLDEK) tarafından da gündeme getirilen, uygulamalı alanlarda uzman öğretim görevlisi istihdamı önündeki doktora koşulu gibi engellerin kaldırılmasına yönelik YÖK nezdindeki girişimler takip edilmeli; sektör deneyimi olan uzmanların eğitime entegrasyonu sağlanmalıdır.
- **Gelişim Odaklı İzleme:** İlk akreditasyon başvurularından sonraki ara değerlendirme dönemlerinde (2 yıl sonra) kadro yetersizliklerinin büyük oranda giderildiği göz önünde bulundurularak, kurumlar sürekli iyileştirme (PUKÖ)

döngüsü kapsamında akademik personel ihtiyaç analizlerini düzenli olarak yenilemelidir.

ÖLÇÜT 7: PROGRAMIN ALTYAPISI

Tablo 7. 2024 ve 2025 Akreditasyon Dönemi Programın Altyapısı Ölçütü ile ilgili değerlendirme tablosu

AKREDİTASYON KARARLARI	2024 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	2025 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	GÖZLEM	KAYGI	ZAYIFLIK	EKSİKLİK
ÖLÇÜTLER (SÜRÜM 3.1)						
ÖLÇÜT 7. PROGRAMIN ALTYAPISI						
7.1 Sınıf, Lab., Stüdyo Yeterliliği Güvenliği	5K	4G - 9K - 1Z	4	14	1	
7.2 Öğrenci Ders Dışı Etkinlikler		1G - 1K - 2Z	1	1	2	
7.3 Teknik Donanımların ve YZ Desteklenmesi	3G - 1K - 1Z	1K	3	2	1	
7.3.1 Görsel işitsel içerik üretiminde yazılım ve gerekli ekipman		3G - 6K	3	6		
7.3.2 Programın öğretim amaçlarını destekleyen ekipman		2G - 1K	2	1		
7.4 Kütüphane Olanakları	3K	3K		6		
7.5 Özel Gereksinimli Öğrenci	1G - 7K	1G - 5K	2	12		
7.6 Güvenlik Önlemleri		2K - 1Z		2	1	

7- Sınıflar, stüdyolar, atölyeler,

Derslikler, uygulama odaları ve diğer donanımların, öğretim amaçlarına ve program çıktılarına/kazanımlarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yardımcı olmaları beklenmektedir. Kurumların altyapı için genellikle yeterli kaynağı ayırdıkları ve üniversitelerin altyapılarını güçlendirdikleri gözlenmektedir.

Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran altyapının bazı kurumlarda sıkıntılı olduğu gözlenmiştir.

Öğrencilere sunulan kütüphane olanaklarının (klasik ve dijital ortamlarda) yeterliliği konusunda ekip üyelerince bazı eksiklikler raporlanmaktadır.

Özel gereksinimli bireyler için uygun altyapı düzenlemelerinin yapılmış olması, öğretim ortamında, öğrenci laboratuvarlarında ve diğer donanımlarda ve üniversitelerin fiziki atmosferinde gerekli güvenlik önlemlerinin alınmış olması da akreditasyon ziyaretinde ekipler tarafından izlenmekte ve yetersizlikler rapor edilmektedir.

İYİLEŞTİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

Bazı kurumlarda özel gereksinimli bireylere yönelik yeterli düzeyde altyapı sağlanamadığı gözlenmektedir. Diğer taraftan bazı kurumlarda da kütüphane imkanları ve ders içerikleriyle ilgili kitapların yetersizliği dikkat çekmektedir.

Akreditasyon çalışmalarında tüm bu konular değerlendirme ekiplerince dikkatle izlenmekte ve iki yıl sonraki değerlendirmede düzeltilmesi için gerekli uyarılar hazırlanan raporlarda yer almaktadır. Paydaşların, özel gereksinimli bireylere yönelik düzenlemelerin ve kütüphane olanaklarının yetersiz olduğu durumlarda iyileştirme çalışmalarına katkıda bulunmaları önerilmektedir. Aynı şekilde kampüs alanlarındaki güvenlik sorunlarına da dikkat çekilmektedir.

ÖLÇÜT 8: KURUM DESTEĞİ VE FİNANSAL KAYNAKLAR

Tablo 8. 2024 ve 2025 Akreditasyon Dönemi Kurum Desteği ve Finansal Kaynaklar Ölçütü ile ilgili değerlendirme tablosu

AKREDİTASYON KARARLARI	2024 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	2025 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	GÖZLEM	KAYGI	ZAYIFLIK	EKSİKLİK
ÖLÇÜTLER (SÜRÜM 3.1)						
ÖLÇÜT 8. KURUM DESTEĞİ VE FİNANSAL KAYNAKLAR						
8.1 İdari Destek ve Finansal Kaynakların Dağıtımı	1K	2G - 2K	2	3		
8.2 Öğretim Kadrosunu Çekecek-Tutacak	2G - 3K	2G - 2K	4	5		
8.3 Altyapı İçin Kaynak Desteği	1G	1G - 4K	2	4		
8.4 Bölüm Sekreteri ve Teknik Kadro	4G - 3K - 1Z	13K	4	16	1	

8. Mali Kaynaklar, İdari Destek ve Kurumsal Altyapı

Üniversite yönetimlerinin sağladığı idari destek ile finansal kaynakların dağıtım stratejilerinin, eğitim-öğretim kalitesini ve programın sürdürülebilirliğini güvence altına alacak düzeyde olması akreditasyon süreçlerinin temel beklentilerindendir. Ancak denetim ve değerlendirme süreçlerinde mali yapı ile idari işleyişe yönelik bazı yetersizlikler saptanmaktadır. Bu kapsamda öne çıkan temel zayıflıklar ve risk alanları şunlardır:

- **Ekonomik Konjonktür ve Akademik Teşvik Yetersizliği:** Yüksek enflasyon ve makroekonomik dalgalanmaların yaşandığı mevcut sosyo-ekonomik ortamda, öğretim kadrolarının özlük hakları, ücret politikaları ve akademik/bilimsel çalışmalarını geliştirmeleri için ayrılan kurumsal kaynakların yetersiz kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının motivasyonunu ve akademik üretkenliğini olumsuz etkileyen bir risk alanı olarak öne çıkmaktadır.
- **İdari Personel İstihdamı ve Tasarruf Politikaları:** Özellikle vakıf üniversitelerinde idari personel bütçelerinde tasarrufa gidilmesi nedeniyle fakülte ve bölümlerde yeterli sayıda idari eleman istihdam edilmediği, sekreterlik ve büro hizmetlerinin aksadığı gözlenmektedir.
- **Öğretim Elemanlarının İdari İş Yükü:** İdari personel eksikliğinin doğrudan bir sonucu olarak, öğretim elemanlarının üzerindeki akademik olmayan iş yükünün ciddi şekilde arttığı tespit edilmiştir. Bu durum, akademisyenlerin asli görevleri olan eğitim-öğretime, bilimsel araştırmalara ve ders hazırlık süreçlerine ayıracakları zamanı idari işlerin tamamlanması için harcamalarına yol açmaktadır.
- **Araştırma görevlisi yetersizliği:** Bazı devlet üniversitelerinin programlarında araştırma görevlisi kadrosu bulunmadığı vakıf üniversitelerinde de bu kadrolarda tasarrufa gidildiği gözlenmektedir. Geleceğin öğretim üyelerinin yetişmesinde ciddi sıkıntılar yaratacak bu uygulamalara YÖKAK bünyesinde yapılan toplantıda da dikkat çekilmiştir.

İYİLEŞTİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Programların kalitesini korumak ve öğretim kadrosunun verimliliğini artırmak adına kurumsal yönetim ve finansal sürdürülebilirlik kapsamında şu adımların atılması önerilmektedir:

- **Dengeli İdari Kadro Planlaması:** Üniversite yönetimleri, eğitim-öğretim faaliyetlerinin aksamaması adına programlara nitelikli ve yeterli sayıda idari personel desteği sağlamalıdır. Büro, arşiv, öğrenci işleri ve sekreterlik hizmetlerinin profesyonel idari personel eliyle yürütülmesi güvence altına alınarak akademik kadronun üzerindeki operasyonel iş yükü hafifletilmelidir.
- **Finansal Sürdürülebilirlik ve Akademik Desteklerin Tahkimi:** Güncel ekonomik koşullar göz önünde bulundurularak, öğretim elemanlarının özlük haklarında, ücretlerinde ve araştırma-geliştirme (Ar-Ge) bütçelerinde iyileştirmeler yapılmalıdır. Ulusal ve uluslararası kongre katılımı, yayın teşvikleri ve proje bütçeleri gibi finansal kaynaklar erişilebilir kılınmalıdır.
- **Kısmi Mali Özerklik ve Yetki Devri:** Bölüm ve fakülte yönetimlerine kendi bütçelerini yönetebilmeleri ve acil operasyonel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri adına kısmi de olsa mali özerklik tanınması, kurumsal bürokrasiyi azaltacak ve karar alma süreçlerini hızlandıracak stratejik bir adım olarak değerlendirilmektedir.

ÖLÇÜT 9: ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

Tablo 9. 2024 ve 2025 Akreditasyon Dönemi Organizasyon ve Karar Alma Süreçleri Ölçütü ile ilgili değerlendirme tablosu

AKREDİTASYON KARARLARI	2024 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	2025 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	GÖZLEM	KAYGI	ZAYIFLIK	EKSİKLİK
ÖLÇÜTLER (SÜRÜM 3.1)						
ÖLÇÜT 9. ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ						
9.1 Karar Alma Süreçleri	3G	1G - 1K	4	1		
9.1.1 Karar alma süreçleri ilgili öğretim elemanlarının görüşleri		1G - 3K	1	3		
9.2 Arşivleme Yöntemleri						

9. Kurumsal Yönetim, Karar Alma Süreçleri

Yükseköğretim kurumlarında rektörlük, dekanlık ve bölüm başkanlığı gibi farklı yönetim kademelerinin karar alma mekanizmaları; program kazanımlarının gerçekleştirilmesini ve eğitim-öğretim amaçlarına ulaşılmasını doğrudan destekleyecek şekilde yapılandırılmalıdır. Ancak yönetim ve kalite güvencesi işleyişine yönelik bazı yetersizlikler saptanmaktadır. Bu kapsamda öne çıkan temel zayıflıklar ve risk alanları şunlardır:

- **Karar Alma ve İletişim Kopuklukları:** Rektörlük, fakülte ve alt birimler arasındaki hiyerarşik karar alma süreçlerinin, programın stratejik hedefleri ve kalite odaklı kazanımları ile tam olarak bütünleştirilemediği saptanmaktadır.
- **Kurumsal Toplantıların İhmal Edilmesi:** Kalite yönetiminin ve kurumsal hafızanın en temel unsurlarından olan resmi fakülte ve bölüm kurulları ile akademik danışma kurulu toplantılarının düzenli olarak yapılmadığı, bu durumun da birimler arası koordinasyonu zayıflattığı gözlenmektedir.
- **Sürekli İyileştirme (PUKÖ) Döngüsünün Kırılması:** Bölüm içi ve birimler arası toplantıların yetersizliği nedeniyle; eğitim planlarının, ders içeriklerinin ve akreditasyon süreçlerinin sistematik olarak tartışılmadığı, bu durumun sürekli iyileştirme çalışmalarını sekteye uğrattığı raporlara yansımaktadır.

İYİLEŞTİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Kurumsal yönetim yapısını güçlendirmek, demokratik ve şeffaf bir karar alma mekanizması kurmak ve akreditasyon standartlarını karşılamak adına şu adımların atılması önerilmektedir:

- **Sistemli ve Belgelenmiş Toplantı Kültürü:** Bölüm, fakülte ve rektörlük düzeyindeki akademik ve idari toplantılar belirli bir takvime bağlanarak düzenli hale getirilmelidir. Alınan kararlar resmi tutanaklarla kayıt altına alınmalı, kurumsal iletişim kanalları açık tutularak yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya doğru bilgi akışı güvence altına alınmalıdır.
- **Paydaş Odaklı Müfredat Güncellemesi:** Sürekli iyileştirme çalışmaları kapsamında; eğitim programları, ders içerikleri ve öğrenme çıktıları sadece akademik kadroyla sınırlı kalmamalı; iç ve dış paydaşların da davet edildiği

sistemli genişletilmiş toplantılarda tartışılarak dinamik bir şekilde güncellenmelidir.

- **Kalite Güvencesi Odaklı Yönetim:** Karar alma mekanizmaları, İLAD Ölçütlerinde yer alan sürekli iyileştirme (PUKÖ - Planla, Uygula, Kontrol Et, Önlem Al) döngüsünü işletecek şekilde dönüştürülmelidir. Yönetim kararlarının, programın eğitim amaçlarına ne ölçüde hizmet ettiği düzenli olarak izlenmeli ve değerlendirme raporlarındaki uyarılar dikkate alınarak gerekli idari önlemler hızla alınmalıdır.

ÖLÇÜT 10: PROGRAMLARA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

10. Programa Özgü Ölçütler ve Mesleki Edinimler

"Programa Özgü Ölçütler", iletişim alanı bünyesinde yer alan 12 ayrı lisans programının her birine özgü öğretim programı ölçütlerini ve öğrencilerin mezuniyet aşamasında elde etmeleri gereken özel kazanımları tanımlamaktadır. Akreditasyon süreçlerinde her programın kendi alanına ait bu özgün ölçütleri eksiksiz karşılaması gerekmektedir. Çeşitli programlardan İLEDAK ekip raporlarına yansıyan değerlendirmelere göre, programa özgü ölçütlerin karşılanması hususunda bazı yetersizlikler saptanmaktadır. Bu kapsamda öne çıkan temel zayıflıklar ve risk alanları şunlardır:

- **Teknolojik ve Sosyo-Ekonomik Etki Analizi Eksikliği:** Öğrencilere, yeni iletişim teknolojilerinin ekonomi, toplum ve siyaset üzerindeki çok boyutlu etkilerini derinlemesine değerlendirebilme yetisinin kazandırılmasında yetersizlikler görülmektedir.
- **Ülke Gündemi ve Kamu Yararı Bilinci:** Öğrencilerin ülke ve dünya gündemini yakından takip etme, bu gelişmeleri mesleki pratiklerinde kamu yararını gözeterek şekilde işleyebilme becerilerinin geliştirilmesinde gerektiği saptanmaktadır.
- **Eleştirel Bakış Açısı ve Çözümleme Yetkinliği:** Öğretim programı ve uygulama çalışmalarının; öğrencilere görsel, işitsel veya yazılı medya ürünlerine karşı eleştirel bir bakış açısı kazandırmakta, bu içerikleri bilimsel ve

sektörel normlara göre çözümleme (analiz etme) yeteneği aşulamakta zayıf kaldığı gözlenmektedir.

- **Uygulamalı Etik Kazanımları:** Mesleki etik ilkelerin teorik olarak aktarılmasına rağmen, bu ilkelerin iş yaşamındaki pratik karşılıklarının ve karar alma süreçlerine yansımalarının somut olarak ölçülmesinde/gösterilmesinde yetersizlikler dikkat çekmektedir.

İYİLEŞTİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Lisans programlarının İLAD tarafından belirlenen güncel "Programa Özgü Ölçütleri" tam olarak karşılaması ve öğrencilerin küresel iletişim ekosistemine hazır şekilde mezun olması adına şu adımların atılması önerilmektedir:

- **Müfredatın Eleştirel ve Teknolojik Boyutta Güncellenmesi:** Ders içerikleri; yeni iletişim teknolojilerini, dijital dönüşümü ve bunların sosyo-politik/ekonomik etkilerini kapsayacak şekilde dinamik bir yapıya kavuşturulmalıdır. Öğrencilerin medya metinlerini, görsel-işitsel ürünleri eleştirel bir süzgeçten geçirerek analiz etmelerini sağlayacak metodolojik derslere ağırlık verilmelidir.
- **Paydaş Odaklı Geliştirme Çalışmaları:** Program yöneticileri, ilgili alana özgü bu kritik kazanım eksikliklerini iç ve dış paydaşların (özellikle sektör temsilcileri ve mezunların) davet edildiği iyileştirme çalıştaylarında ele almalı ve öğretim programlarındaki revizyonlarını bu geri bildirimler doğrultusunda şekillendirmelidir.
- **Vaka Analizleri ve Etik Tartışma Platformları:** Etik ilkelere bağlı, mesleki yetkinliğini toplum yararına kullanan, analiz etme ve çözüm üretme becerisine sahip bireyler yetiştirmek amacıyla; program bünyesinde disiplinlerarası paneller, vaka analizleri (case study) ve interaktif tartışma toplantıları düzenlenmelidir. Bu sayede etik ve toplumsal duyarlılık konuları iş hayatına bırakılmadan, eğitim sürecinde kalıcı birer kazanıma dönüştürülmelidir.
- **Gündem ve Kamu Yararı Odaklı Uygulama Projeleri:** Öğrencilerin stüdyo, atölye veya dönem projelerinde güncel ülke gündemini takip eden, toplumsal sorumluluk ve kamu yararı barındıran içerikler üretmesi teşvik edilmeli; bu projeler programa özgü ölçütlerin somut birer kanıtı olarak portfolyolarda belgelenmelidir.

ÖLÇÜT 11: UZAKTAN ÖĞRETİM SÜRECİ

Tablo 10. 2024 ve 2025 Akreditasyon Dönemi Uzaktan Öğretim Süreci Ölçütü ile ilgili değerlendirme tablosu

AKREDİTASYON KARARLARI	2024 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	2025 DÖNEMİ DEĞERLENDİRMESİ	GÖZLEM	KAYGI	ZAYIFLIK	EKSİKLİK
ÖLÇÜTLER (SÜRÜM 3.1)						
ÖLÇÜT 11. UZAKTAN ÖĞRETİM SÜRECİ						
11.1 Uzaktan Öğretim ve Altyapı						
11.2 Teorik Uygulama ve Kaynak Paylaşımı						
11.3 Uzaktan Eğitimde Bilgi, Beceri, Yetkinlik						
11.4 Uzaktan Eğitimde Sınav Güvenliği						
11.5 Özel Gerekli Olan Öğrencilerin Uzaktan Eğitimi						

11. Uzaktan Öğretim Altyapısı Ve Süreç Yönetimi

Yükseköğretim kurumlarının uzaktan öğretim süreçlerini yönetebilecek gerekli teknik altyapıya sahip olması, öğretim elemanlarının ise uzaktan eğitim sistemleri konusundaki bilgi, beceri ve dijital yetkinliklerini sürekli geliştirmesi beklenmektedir. Pandemi döneminde standartlara dahil edilen bu ölçüt kapsamında, değerlendirilen kurumların genellikle uzaktan öğretim olanaklarını kullanma konusunda hazırlıklı oldukları ve tespit edilen sınırlı eksiklikleri de hızla tamamladıkları gözlenmiştir. Uzaktan öğretim sistemlerindeki en kritik risk alanlarından biri olan sınav güvenliği meselesi, yüz yüze sınav uygulamalarına geçiş yapılmasıyla birlikte önemli ölçüde çözüme kavuşturulmuştur.

İYİLEŞTİRME VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

İLAD / İLEDAK değerlendirme raporları ve kurumsal izleme süreçleri incelendiğinde, güncel dönem itibarıyla uzaktan öğretim altyapısı ve süreç yönetimi ölçütüne ilişkin sistemik bir sorun ya da kritik bir yetersizlik alanı gözlenmemiştir. Var olan dijital altyapının güncelliğinin korunması ve sürekli kılınması önerilmektedir.

Sonuç : Genel Değerlendirme

İLAD, yürüttüğü akreditasyon çalışmalarıyla iletişim öğretiminde kalite standartlarını yükseltmeyi teşvik eden, sürdürülebilir bir kurumsal gelişim ekosistemi yaratmayı başarmıştır. Bu olumlu ve dönüştürücü etki her geçen yıl katlanarak artmaktadır. Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) çatısı altında geliştirilen kalite güvencesi politikalarına İLAD'ın sunduğu temel katkılar ve yaratılan kurumsal katma değer şu şekilde özetlenebilir:

- 1. Ön Hazırlık ve Sürekli İyileştirme Sistemi** Akreditasyon için başvuran iletişim programları, Özdeğerlendirme Raporu (ÖDR) hazırlama sürecinden başlayarak kendilerini İLAD ölçütlerine göre gözden geçirmekte ve iyileştirme çalışmalarına hız vermektedir. Bu süreçte müfredatların güncellendiği, ders içeriklerinin niteliğinin artırıldığı gözlenmektedir. Akademik formasyonu güçlendiren temel derslerin yanı sıra, alan içi ve alan dışı seçmeli ders havuzlarıyla öğrencilerin entelektüel dünyası zenginleştirilmektedir.
- 2. Yeniden Genel Değerlendirme Gözlemleri:** 5 yıllık İLAD akreditasyon sürecini tamamladıktan sonra başvuru yapan programlarda daha önce gözlemlenen yetersizliklerin giderildiği ve Kalite Güvencesi ve Sürekli İyileştirme yönünde gelişmelerin hızlandığı öğrenci memnuniyetinin yükseldiği gözlenmektedir. Bu gelişme akreditasyon sürecinin eğitime katkıları yönünde olumlu yansımaları göstermektedir.
- 3. Eğitim Altyapısı ve Engelsiz Üniversite Dönüşümü:** Akreditasyon süreçleri; özel gereksinimli (engelli) bireylere yönelik altyapı olanaklarının, dersliklerin ve fiziksel alanların erişilebilirlik standartlarına uygun hale getirilmesini sağlamaktadır. Ayrıca İLAD, öğretim altyapısında kullanılan dijital programların, laboratuvarların, stüdyoların ve teknik ekipmanların güncelliğini yerinde inceleyerek iletişim teknolojisinin en son olanaklarının öğrencilere sunulmasını teşvik etmektedir.
- 4. Akademik Kadronun Güçlendirilmesi:** İLAD'ın üzerinde hassasiyetle durduğu "yeterli sayı ve uzmanlık çeşitliliğine sahip öğretim kadrosu" ölçütleri sayesinde, başvuru yapan kurumların akademik kadro açıklarını hızla kapattıkları ve unvan dağılımında dengeli, sürdürülebilir insan kaynakları planlaması yaptıkları gözlenmektedir.

5. **Paydaş Katılımının Kurumsallaşması:** İç ve dış paydaşlarla (öğrenciler, mezunlar, sektör temsilcileri) ilişkilerin anlık olmaktan çıkarılıp sistematik, belgelenmiş ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması sağlanmaktadır. Paydaş geri bildirimleri, eğitim programlarının zenginleştirilmesinde temel girdi olarak kullanılmaktadır.
6. **Kanıtı Dayalı Kurumsal Hafıza Kültürü:** Yükseköğretim kurumlarında yapılan çalışmaların sözde kalmaması; tüm süreçlerin kayda alınması, belgelenmesi, ölçülmesi ve somut kanıtlarla (matrisler, anket sonuçları, kurul tutanakları vb.) ortaya konulması alışkanlığı kurumsal bir kültür olarak yerleştirilmektedir.
7. **YÖKAK Standartlarına Uyum ve Kalite Bilinci:** YÖKAK'ın kurumsal değerlendirme ve akreditasyon vizyonu doğrultusunda, programlar yükseköğretimde kalite standartlarının yükseltilmesi çalışmalarını içselleştirmekte ve akreditasyon süreçlerine stratejik bir yönetim aracı olarak değer vermektedir.
8. **Dijital Dönüşüm ve Yeni Gelişim Alanları:** Programa özgü ölçütler bağlamında; dijital dönüşüm, yapay zekâ uygulamalarının iletişim eğitimine entegrasyonu, uygulamalı etik ilkeler, sektörel uygulama becerileri ve portfolyo geliştirme süreçleri yeni ve dinamik gelişim alanları olarak öne çıkmaktadır. İletişim sektöründeki baş döndürücü hız göz önüne alındığında, programların müfredatlarını güncel teknolojiler ve sektör beklentileri doğrultusunda sürekli revize etmeleri önemli bir kazanımdır.
9. **Sürdürülebilirlik ve Yatırım İhtiyacı:** Elde edilen bulgular; bazı programlarda öğretim elemanı sayısı, uzmanlık çeşitliliği ve sektör deneyimine sahip akademisyen istihdamı gibi alanlarda sürekli bir gelişim ihtiyacına işaret etmektedir. Uygulamalı iletişimin kalitesini doğrudan etkileyen laboratuvar, stüdyo, teknik donanım, lisanslı yazılım ve kütüphane kaynaklarının iyileştirilmesi; teknik/ıdari personel desteği ve mali kaynakların etkin yönetimiyle birlikte programların geleceğe taşınmasında en önemli stratejik başlıklar olarak kalmaya devam etmektedir.
10. **Stratejik Plan:** İLAD Stratejik Planında öngörülen yıllık 30 adet akreditasyon yapma hedefimizi gerçekleştirmiş ve bu sayının %25 üstüne çıkmış bulunuyoruz. Kurumların akreditasyon için kalite standartlarını geliştirerek başvurularını yapmaları halinde İLAD tarafından akreditasyon süreçleri

yürütülecektir. İLAD Ölçütlerine göre eğitim-öğretim programlarını geliştirmesi ve güncellemesi kurumlardan beklenmektedir.